

præscripta legitime, seu alia causa rationabili, aliis competere dignoscatur.

32. *Exceptis rebus, quæ servando servari non possunt.* — Limitatur tamen data conclusio in illis rebus, quæ servando servari non possunt. Has enim, dummodo asserverit pactum ipsarum, poterit capitulum alienare, seu vendere; ut l. *Lex quæ. c. de Administrat. tutor.* ubi hoc ipsum respectu honorum pupillarium, aut minorennibus competitum, conceditur tutoribus et curatoribus. Siquidem Ecclesia fungitur jure minoris, c. *Auditis.* juncta Glossa *¶. Jure minoris. De in integrum restit.* Imo, si est vacans, etiam jure pupilli, ut dictum supra n. 14.

33. *Atque excepto casu magnæ necessitatis. Necnon donatione de rebus Ecclesie ex justa causa facta.* — Limitatur ulterius eadem conclusio in casu magnæ necessitatis: tunc enim clericos, sive capitulum Sede vacante, posse aliqua alienare, accedente tamen auctoritate superioris; probat textus can. *Precurator.* 12. q. 2. ac notat Glossa cit. can. *Si qua de rebus.* eod. caus. 12. 2. *¶. Resciso.* Tacentur aliæ limitationes, ac præsertim illæ, quæ n. 31. insinuatæ fuerunt: nimirum, quando donatio de modicis rebus Ecclesie fit ex justa causa: vel quando bona ipsius ex privilegio, vel consuetudine legitime præscripta, cuiquam alteri debentur, juxta cit. c. *Præsenti.* 9. de *Offic. ordinari.* in 6. Verum occasione præmissorum, ac dimissis nunc aliis casibus ad jurisdictionem capituli Sede vacante pertinentibus, vel non pertinentibus, de quibus § seq. (ADNOTATIO VI.)

34. *Contractus per capitulum Sede vacante de rebus Ecclesie initus cum damno Ecclesie ipso jure non valet.* — Quæritur III. Utrum extra casus proxime dictos valeat contractus per capitulum Sede vacante initus de rebus Ecclesie, vel episcopatus? Resp. breviter sub distinctione. Vel enim talis contractus est initus cum damno Ecclesie: et ipso jure non valet, neque de præsentibus, neque in futurum. Deficit enim potestas ex parte capituli ad sic contrahendum, eo quod Sede vacante nihil possit innovari in ejus præjudicium. Glossa cap. 1. vers. *Sede vacante.* et Abbas, ibid. n. 8. h. t. et alii.

35. *Et quid, si fuit initus ad utilitatem Ecclesie, aut de hoc sit dubium?* — Vel contractus ille initus fuit ad utilitatem Ecclesie, aut saltem de hoc est dubium: et tunc est in optione episcopi noviter creandi, utrum ve-

lit contractum illi. nec ne
Glossa et Abbas, l. c. cit. et Barbosa, in d. cap. n. 8. h. t.; Covarruvias. *Pract. quæst.* cap. xxviii. n. 10. vers. *Quod si rerum.* citans alios. Siquidem in favorem Ecclesie est indultum a jure, ut episcopus noviter creatus possit contractum illum habere ratum, etiamsi sit alienatio rei immobilis; prout est textus notabilis in can. *Si qua de rebus.* 12. q. 2. ibi: « Si qua de rebus Ecclesie, cum episcopus non est, presbyteri (hoc est canonici, ut explicat Glossa) vendiderint, placuit rescisso contractu ad jus ecclesiasticum revocari: in judicio autem erit episcopi constitutum, si pretium debeat recipi, necne, » etc. Neque istud videatur novum: nam etiam minor valide potest absque curatoris auctoritate contrahere in suum commodum; non vero in suum præjudicium, § 1. *Institut. de Auctoritat. tutor.*

36. *Judicium, seu processus judiciarius super juribus, ac bonis Ecclesie vacantis, non valet. Adeo, ut judicium etiam antea inchoatum, non possit continuari.* — Quæritur IV. Utrum valeat judicium habitum contra Ecclesiam vacantem? Resp. I. Judicium, sive processus judiciarius super juribus: aut bonis Ecclesie vacantis, non valet: adeo, ut non solum tunc nequeat intentari, seu inchoari; verum etiam antea inchoatum non possit continuari, sed debeat interim conquiescere, donec fiat substitutio novi prælati, sive dein Ecclesia sit actrix, sive rea. Ita summarium in cap. ult. h. t. et Abbas, ibid. n. 1. et 3. et Joan. Andreas, n. 2. et Barbosa, n. 1. et 2. cum communi. Idque desumitur et cit. cap. ult. seu c. *Constitutis.* 3. h. t. ubi depositiones testium, qui vacante Ecclesia fuerunt recepti, reprobantur, ea addita ratione: quia Ecclesia vacans « carebat legitimo defensore. » Et quidem præfata testium receptio contigit in judicio jam inchoato ante mortem prælati: nam iudices, quibus Innocentius Papa causam illam commiserat, mortuo episcopo Burginensi, depositiones testium receperant, et tamen hæ reprobatae sunt: prout notat Joan. Andreas, ibid. numer. 1. Unde Glossa in *Casu.* ibid. generaliter infert, quod Sede vacante, causa tractari non potest, nec testes recipi: quia non est, cum quo ista fiant, et altera parte absente processus causæ nullus est. »

37. *Et quid, si feratur sententia pro Ecclesia vacante.* — Accedit alia ratio. Quia judicium, ac sententia lata contra minores

indefensos, seu tutorem vel curatorem non habentes, nulla est, l. *Acta.* § fin. ff. de *Re judicat.* Idem ergo dicendum de Ecclesia vacante, utpote quæ fungitur jure minoris, ac pupilli. Quod si tamen feratur sententia pro ejusmodi minore aut Ecclesia vacante, hæcque ipsis prodesset, valeret, juxta Glossam cit. l. *Acta,* vers. *Contra;* estque textus expressus in l. *Non eo minus. c. de Procuratorib.* junctis dictis supra n. 16.

38. *Ecclesia vacante possunt recipi testes, quando sunt senes, valetudinarii.* — Resp. II. Patitur nihilominus data conclusio quasdam limitationes. Atque imprimis Ecclesia vacante possunt recipi depositiones testium, quando isti sunt senes, vel valetudinarii, aut cum timetur eorum absentia diuturna. Idque permissum est, ne veritas occultetur, et probationis copia fortuitis casibus subtrahatur: prout in simili habetur decisum c. *Quoniam.* § 1. *Ut lite non contestata,* etc. ac notat Innocentius, et Joan. Andreas, n. 2. et Abbas, n. 4. cit. cap. ult. h. t. et communis.

39. *Potestque agi super juribus ejus, si urgeat magna necessitas, daturque Ecclesie vacanti defensor.* — Limitatur secundo, quando urget magna necessitate; aut Ecclesia diu est vacatura, nec possit commode expectari creatio novi prælati. Tunc enim poterit tractari, seu in judicio agi super juribus talis Ecclesie; sed non aliter, nisi prius hujusmodi Ecclesie vacanti detur curator, seu legitimus defensor, per quem jura Ecclesie vacantis defendantur: arg. l. I. et II. ff. de *Curatore bonis dando;* ac notat Innocentius, cap. 1. h. t. et Abbas, cap. ult. n. 4. eod. Qui tamen n. 5. subjungat, quod solus Papa possit dare curatorem bonis Ecclesie cathedralis quoad effectum agendi, arg. c. *Is cui.* 42. de *Election.* in 6. et c. *Pastoralis.* 11. de *Offic. judic. ordin.* et quoad hoc ultimum concordat Barbosa, cit. cap. ult. n. 3. h. t. allegans alios. Quid autem sit dicendum de Ecclesiis inferioribus, sub multiplici distinctione declarat Abbas loc. cit.

40. *Itemque in casibus specialibus, qui necessario, vel melius tractantur sede vacante. Ut si quæstio suboriatur de validitate electionis, aut jure eligendi.* — Limitatur ulterius data conclusio in casibus specialibus, qui necessario, vel saltem melius, in judicio tractantur Sede etiamnum vacante. Innocentius cap. 1. vers. *Solutio.* h. t. Abbas, cap. ult. n. 4. eod. et alii. Sic contingit, quando quæstio suboritur de validitate electionis,

aut jure eligendi, nempe ad quos istud pertineat, ubi electio facta fuit in discordia: hæc enim controversia necessario prius est judicialiter discutienda, antequam sequatur confirmatio; sicque Sede adhuc vacante. Aliter enim non potest procedi ad confirmationem, nisi hoc prius discussor; ut c. *Cum dilectus.* 8. de *Consuetud.* et c. *Cupientes.* 16. et cap. ult. de *Election.* in 6. cum similibus. Innocentius et Abbas, ubi supra; Fagnanus, cit. c. *Cum dilectus.* n. 4. de *Consuetud.* istud post cardinalem, et Imolam, probans ex eo: quia talis quæstio pertinet ad conventum sine prælato.

41. *Vel quando agitur de retentione fructuum Ecclesie vacantis.* — Alius casus specialis est, quando agitur de retentione fructuum Ecclesie vacantis: ut cap. un. § *Omnibus. Ut Ecclesiastica beneficia,* etc. ac notat Abbas, subjungens casum de divisione præbendæ vacantis. Nam etiam contra talem præbendæ divisionem, eo quod fieret contra concilium Turonense, relatum c. *Majoribus.* 8. de *Præbend.* posse moveri litem Sede vacante, desumitur ex c. *Vacante.* 26. de *Præbend.* Tacetur validitas sententiæ latæ in favorem Ecclesie vacantis, juxta proxime dicta n. 37. una cum aliis similibus.

§ III.

SOLVUNTUR ALIA DUBIA DE JURISDICTIONE CAPITULI SEDE VACANTE.

42. *Capitulum sese vacante non succedit episcopo in illis, quæ huic jure duntaxat speciali competebant; puta, ex privilegio, commissione, etc.* — Quæritur I. An capitulum Sede vacante succedat episcopo mortuo in illis, quæ huic jure speciali competebant? Resp. I. Capitulum Sede vacante non succedit episcopo defuncto in jurisdictione, seu potestate eorum, quæ huic non jure ordinario, seu duntaxat jure speciali, puta ex privilegio, commissione, seu ut Sedis apostolicæ delegato competebant. Ita Abbas, c. *Cum olim.* n. 2. vers. *Quinto dubitatur.* et Felinus, ibid. n. 5. de *Majorit. et obed.*; Rebuffus, in *Praxi,* tit. de *Devolution.* n. 68; card. Tuschus, litt. c. concl. 56, n. 5; Fagnanus c. *His quæ.* n. 43 et 46 et 54, de *Majorit. et obed.*; Engel, h. t. n. 1, vers. *Receptor.*; Garcias, part. 5. de *Benefic.* cap. vii, n. 38, et seqq. citans alios. Ratio est, tum quia « privilegium personale personam sequitur, et extinguitur, cum per-

sona, » uti loquitur reg. 7. jur. in 6. cum concordantiis; tum quia in illis, quæ competunt episcopo, non ut episcopo, et capiti capituli, sed jure duntaxat speciali, sicque accidentali (puta, ex speciali privilegio, seu commissione) cessat ratio communionis, quæ cæteroin est inter episcopum veluti caput, et capitulum veluti membra ejusdem corporis, c. *Novit*. 4. *De his, quæ fiunt a prælatis*, etc. Unde non mirum, quod in talibus, atque episcopo jure duntaxat speciali et accidentali competentibus, non succedat capitulum Sede vacante: quin potius subintret dispositio juris communis, quæ habetur l. *in omnibus*. ff. *de Reg. jur.* illis verbis: I. « In omnibus causis id observatur; ut ibi personæ conditio locum facit beneficio, ibi deficiente ea beneficium quoque deficiat. »

43. *Potestas doctorandi competens episcopo, an transeat ad capitulum sede vacante?* — Sic ubi episcopo competit potestas, v. g. doctorandi, ex privilegio, speciali, ea non transit ad capitulum Sede vacante: secus, si jure communi, et tanquam episcopo, eidem competitisset. Abbas, cit. c. *Cum olim*. n. 2. vers. *Quinto decimo*; Rebuffus, ubi supra, n. 69, subjungens, quod in dubio videatur ejusmodi potestas competere episcopo ut episcopo; sicque ad capitulum Sede vacante transibit.

44. *In jurisdictione episcopo delegata non succedit capitulum sede vacante.* — Similiter, quod in jurisdictione episcopo delegata non succedat capitulum Sede vacante, desumitur ex c. *Pastoralis*. 11. § *Præterea, de Offic. judic. ordinar.* ubi excommunicatus a delegato Papæ, eoque mortuo, non potest sine mandato summi Pontificis (extra mortis articulum) per alium puta, per capitulum Sede vacante absolvi; nisi forsitan ipse defuncto succedat in onere, et honore. Et additur hujus ratio ibidem: Quia « Delegatus, quantum ad id, est major ordinario. » Atque ita tenet Abbas, c. *Cum olim*. n. 2. § *Quinto*, istud confirmans alia ratione proxime jam adducta: Quia videlicet in his, quæ competunt episcopo jure speciali, ut delegato cessat communia, quæ est inter ipsum, et capitulum; sicque istud eidem mortuo non succedit. Id ipsum tenet Rota decis. 6. *de Offic. delegat.* in antiq.; Garcias, d. cap. vii, n. 42 et 43, citans complures alios.

45. *Etiam si delegatio fiat a canone sive ex generali delegatione sedis apostolicæ.* — Atque istud ampliatur, etiam si delegatio fiat a ca-

none, sive episcopo quidpiam competat ex generali delegatione Sedis apostolicæ. Quia, licet tunc detur jurisdictio a jure communi, tamen non competit episcopo ut sic, seu ex jurisdictione ordinaria; sed solum ex delegata, atque specialiter inducta, et secundum quam delegatus est major ordinario. Garcias, loc. cit. n. 44. post Rotam, et Abbatem, ubi supra, pluresque alios; Fagnanus, c. *His quæ*. n. 54. *de Majoritat. et obed.* citans plures alios: quamvis nonnulli contradicant.

46. *Ut est potestas a concilio Tridentino episcopis tanquam Sedis apostolicæ delegatis attributa. Item potestas auctoritate apostolica visitandi monasteria exempta monialium.* — Inferitur proinde cum eodem Fagnano, loc. cit. n. 56. quod potestas a concilio Tridentino episcopis, tanquam Sedis apostolicæ delegatis attributa, non transeat in capitulum Sede vacante. Inferunt similiter doctores, quod capitulum Sede vacante non possit visitare monasteria monialium exempta, bene tamen non exempta: nam horum visitatio annua competit episcopis ordinaria auctoritate, in qua succedit capitulum Sede vacante: illorum autem visitatio competit episcopis auctoritate solum apostolica, juxta textum apertum in Clem. 2. § *Hoc igitur de Statu monachor.* sicque capitulum Sede vacante non succedit.

47. *Secus aliquid delegatur episcopo sub clausula, etiam tanquam Sedis apostolicæ delegato. Dicitur Etiam, est augmentativa, et implicativa præcedentium.* — Secus foret dicendum, quando aliquid delegatur episcopo clausula. » Etiam tanquam delegatus Sedis apostolicæ. » Tunc enim dicto *Etiam*, quæ est augmentativa, et implicativa præcedentium, præter jurisdictionem delegatum simul implicat, et involvit jurisdictionem ordinariam: ut post Fagnanum c. *Ad audientiam*. n. 54. *de Eccles. ædific.* et Barbosam, part. III. *de Offic. et potest. episc.* allegat. 92. n. 11. et alios, jam dictum est supra lib. I. tit. XXIX. *De Offic. et potest. judic. deleg.* § 2. n. 37. Ac proinde capitulum in tali casu succederet episcopo mortuo, saltem quoad jurisdictionem et potestatem ordinariam ipsius, licet non quoad delegatam. Fagnanus, cit. c. *His quæ*. n. 56. *de Majoritat. et obed.* asserens, ita censuisse sacram congregationem, loquendo de facultate a concilio Tridentino sess. 21. cap. vii. *de Reform.* attributa episcopi, « etiam tanquam apostolicæ

Sedis delegatis, » transferendi beneficia simplicia Ecclesiarum vetustate collapsarum: nam facultas hæc transit in vicarium capitulare Sede vacante.

48. *Et quid dicendum in casu urgentis necessitatis?* — Quin imo et in aliis casibus tanta potest urgere necessitas, ut præter privilegium speciale episcopi, aut ejus jurisdictionem delegatam, subintret ordinaria: nam in casu magnæ necessitatis, periculi in mora, juncto difficili accessu ad Papam, posse episcopum dispensare circa sacros canones, jam dictum est lib. I. tit. II. *de Constitutionibus*. § 18. n. 470. Tunc etenim succederet capitulum Sede vacante quoad potestatem illam, quæ jure ordinario competit episcopo in casu magnæ necessitatis, v. g. dispensandi. Garcias, cit. cap. vii. n. 46. in fin.; Barbosa, d. allegat. 92, n. 17, ac rursus dicitur n. 55. Unde pro majori horum intelligentia.

49. *In omnibus casibus, in quibus episcopus potest dispensare jure ordinario, potest etiam dispensare capitulum sede vacante, ejusque vicarius capitularis.* — Quæritur II. Utrum, et quando capitulum Sede vacante succedat episcopo in potestate dispensandi? Resp. I. omnibus illis casibus, in quibus episcopus potest dispensare jure ordinario, seu ratione jurisdictionis episcopalis, potest etiam dispensare capitulum Sede vacante, atque constitutus per istud vicarius capitularis. Ita Abbas, c. *At si Clerici*. § *De adulteris*. n. 17. et Felinus, ibid. n. 13. vers. *Utrum Capitulum de Judiciis*; Alexand. Sperellus, decis. 111. *Fori ecclesiast.* n. 38; Federicus de Senis, consil. 30. *An Capitulum*. et c. per totum; Barbosa, part. II. *de Offic. et potest. episc.*, allegat. 36. n. 9 et 10. et allegat. 45. n. 26. et *de Canonic. et dignit.* cap. xlii. n. 82; Summa Angelica, §. *Capitulum*. n. 1; card. Tuschus, litt. c. concl. 56. n. 43; Joan. de Selva, *de Benefic.* part. II. quæst. 11. n. 4; Garcias, part. V. *de Benefic.* cap. vii, n. 4; Flamin. Marchettus, in *Praxi vicarii capitul.*, part. II. tit. XIV, n. 1 et 2. ac seqq. cum pluribus aliis; ac concordant dicta superius lib. I. tit. II. *De Constitutionibus*. § 18. n. 476. Ratio est, tum quia dispensatio dependet a jurisdictione; ergo, cum capitulum succedat in jurisdictione episcopali, pariter succedit in potestate dispensandi, quæ jure ordinario competit episcopo; tum quia non raro expediens est, imo et quodammodo necessarium, dispensare cum subditis, arg.

can. *Ut constitueretur*. juncta Glossa v. *Detrahendum*. et can. *Domino sancto*, dist. 50. ubi Glossa vers. *Necesse est*, infert, « dispensationem quandoque esse debitam: » puta, quando ita exigit bonum commune, vel subest alia gravis, et justa causa dispensandi. Atqui huic expedientiæ, imo et debito, commode satisfieri non posset, nisi in capitulum Sede vacante transiret ordinaria potestas episcopalis dispensandi; ergo.

50. *Ut in denuntiationibus matrimonio præmittendis.* — Inferitur proinde, quod capitulum Sede vacante, atque vicarius capitularis ipsius, possit dispensare in denuntiationibus matrimonio præmittendis, accedente tamen rationabili causa. Idque contingit vigore concilii Tridentini sess. cap. i. *de Reform. matrim.* hujusmodi dispensationem remittendis arbitrio ordinarii, qualis etiam est vicarius capitularis: et quia dispensationes episcopo permittæ a jure communi, etiam capitulo Sede vacante, ipsiusque vicario sunt concessæ. Flamin. Marchettus, part. II. *Praxis vicar. capitul.* tit. XIX. n. 6 et seqq. cum aliis.

51. *In interstitiis ad ordines.* — Potest etiam capitulum Sede vacante, et constitutus per illud vicarius capitularis, dispensare in interstitiis ad ordines: intelligendo istud in casibus, in quibus potest dare licentiam suscipiendi ordines; ut puta, si quis sit arctatus; Garcias, part. V. *de Benefic.* cap. vii. n. 92. allegans declarationem Sacræ congregationis concilii; Marchettus, ubi supra, tit. XIV. n. 17. et seqq. et alii.

52. *In votis et juramentis, Papæ non reservatis.* — Insuper potestas dispensandi in votis, et juramentis, quæ de jure communi competit episcopis, subsistente rationabili causa, transit in capitulum Sede vacante. Barbosa, part. III. *de Offic. et potest. Episc.* allegat. 36, n. 9; Marchettus, loc. cit. n. 37. et 39. citans alios. Hinc tamen excipiuntur quinque vota specialiter reservata, et in quibus solus Papa dispensat: ut sunt votum religionis, et perpetuæ castitatis, item votum peregrinationis in Hierusalem, Romam ad Limina apostolorum, et ad S. Jacobum Compostellæ.

53. *Cum illegitimis ad ordines minores, et beneficium simplex.* — Rursus capitulum Sede vacante potest dispensare cum illegitimis ad minores ordines, et ad beneficium simplex obtinendum. Navarrus consil. 28. *de Temporib. ordinat.*; Barbosa, c. *Ille*, n. 9, h. t. et cap. xlii. *de Canonicis*. n. 81; Zerola, part. II.

Praxis episcop. v. Capitulum. § Tertio; Marchettus, cit. tit. n. 3. et 4. allegans alios. Siquidem hæc potestas spectato Jure communi competit episcopo, cap. 1. *de Filiis presbyt.* in 6. sicque Sede vacante transit ad capitulum, utpote succedens in jurisdictione ordinaria episcopi.

54. *Et in irregularitatibus, suspensionibus, ex delicto occulto, etc., provenientes.* — Ulterius capitulum Sede vacante, ac vicarius capitularis ipsius, potest « in irregularitatibus omnibus, et suspensionibus, ex delicto occulto provenientes, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, et exceptis aliis deductis ad forum contentiosum, dispensare. » Idque virtute concilii Tridentini sess. 24. cap. vi. *de Reform.* relatis verbis hanc potestatem concedentis episcopis, quæ proinde, utpote competens episcopis tanquam episcopis, ac jure ordinario, transit ad capitulum Sede vacante; eo quod succedat in jurisdictione ordinaria episcopi. Ita Barbosa, cit. cap. XLII. *de Canonic.* n. 82. et lib. I. *Jur. Ecclesiast. univ.* cap. xxxii, n. 72. asserens, quod, « Vicarium capitularem Sede vacante posse absolvere a casibus sess. 24. *de Reform.* cap. vi, censuerit sac. congregatio concilii, sub die 3 decemb. 1632. » Eandem sententiam tenet Sperellus, cit. decis. 111. n. 41. Sanchez, *de Matrim.* lib. VII. disp. 2. n. 10; Garcias, part. V. *de Benefic.* cap. vii. n. 41; Flam. Marchettus, in *Praxi vicar. capitul.* cit. part. II. tit. XIV. n. 9, pluresque alii ab his allegati; et concordant proxime dicenda n. 57.

55. *Et in casu magnæ necessitatis.* — His accedit casus magnæ necessitatis, vel evidentis utilitatis de novo emergens, estque periculum in mora, neque facile potest haberi recursus ad Papam: nam, quod tunc episcopus possit dispensare ex rationabiliter præsumpta summi Pontificis voluntate, adeoque etiam capitulum Sede vacante, ne alioquin oves curæ ipsorum concredita necessariis spiritualibus auxiliis destituerentur; præter ea, quæ n. 48. habentur, ex professo dictum est supra lib. I. tit. II. *de Constitutionibus.* § 18, n. 470. et seqq. usque ad n. 475, ubi et nonnulli alii tales casus referuntur. Tacentur cæteri, de quibus Ant. Flamin. Marchettus, in *Praxi vicarii capitularis*, per totum, aliique supra citati.

56. *Non succedit capitulum sede vacante in potestate dispensandi quoad ea, circa quæ solum poterat dispensare episcopus ex speciali privile-*

gio, vel delegatione. — Resp. II. Præmissis tamen haud obstantibus, capitulum non succedit episcopo in facultate dispensandi quoad ea, circa quæ episcopus defunctus potuit solum dispensare ex speciali privilegio, vel delegatione, seu commissione particulari: ac proinde speciales facultates dispensandi in certis casibus, a summo pontifice quibusdam episcopi concessæ, neququam transeunt ad capitulum Sede vacante. Ita Abbas, c. *Verum.* n. 9 et 10. et seqq. *de Foro compet.*; Sperellus, cit. decis. 111. n. 43; card. Tuschus, litt. c. concl. 56, n. 5, aliique passim. Siquidem « privilegium personale personam sequitur, et extinguitur cum persona; » juxta reg. 7. jur. in 6. junctis dictis supra n. 42. et seqq.

57. *Solvitur instantia ex concilio Tridentino, sess. 24, cap. vi. de Reform.* — Dices. Potestas dispensandi in irregularitatibus occultis, juxta concilium Tridentinum, sess. 14. cap. vi. *de Reform.* competit episcopis jure speciali: nam concilium loc. cit. istud specialiter episcopis concedit, dicendo: « Liceat Episcopis in irregularitatibus — dispensare; » ergo non competit capitulo Sede vacante, contra dicta n. 54. Resp. cum Sperello, ubi supra, n. 43. et aliis, datam conclusionem esse intelligendam de jure speciali delegato, seu de jure episcopo competente ex commissione sibi directa, sicque de jure quopiam accidentaliter: qualis solet esse potestas dispensandi in certis causis, per Papam concessa nonnullis episcopis ad quinquennium. Secus dicendum de jure quopiam ordinario, atque episcopis tanquam episcopis specialiter quidem, sed de jure communi concessa: talis enim censetur ipsis esse jurisdictio ordinaria, utpote a jure communi concessa, in qua proinde succedit capitulum, cum propter communionem, quæ inter ipsos intercedit, c. *Novit.* 4. *De his quæ fiunt a prælatis*, etc. succedat episcopo Sede vacante in jurisdictione ordinaria, præter casus specialiter exceptos.

58. *Et alia instantia ex Clem. 2. de Statu monachor.* — Neque urget Clem. 2. § *Hoc igitur. de Statu monachor.* ubi episcopis jure communi tribuitur potestas singulis annis visitandi monasteria monialium: et quidem « exempta, apostolica, non exempta vero, ordinaria auctoritate: » et tamen hæc potestas non transit ad capitulum Sede vacante. Resp. enim, ad hanc instantiam patere responsionem tum ex relato textu illius Cle-

mentinæ, tum ex dictis supra n. 48. Ibi quippe jam dictum est, quod capitulum Sede vacante succedat in potestate visitandi monasteria monialium non exempta; eo quod horum visitatio competat episcopo « auctoritate ordinaria, » quæ ipso mortuo transit ad capitulum. Cur autem pariter non succedat capitulum Sede vacante in potestate visitandi monasteria exempta, ratio clara est: quia nimirum hæc potestas convenit episcopo duntaxat speciali auctoritate apostolica, in qua neququam succedit capitulum Sede vacante: sicque per hanc instantiam non infringitur, sed potius confirmatur gemina conclusio proxime data.

59. *Tres generatim sunt species casuum, in quibus capitulum sede vacante succedit, vel non succedit.* — Queritur III. In quibus aliis casibus capitulum Sede vacante succedat, vel non succedat in episcopali jurisdictione? Resp. I. Generatim loquendo, circa propositam quæstionem distinguendæ sunt tres species casuum: sunt enim aliqui, quos certum est posse capitulum Sede vacante; quidam sunt, quos certum est, non posse; et nonnulli, de quibus dubitatur. Ita Joan. Andreas, cap. un. n. 1. *de Majoritat. et obed.* in 6. Quod ipsum facile patebit inductione, adducendo in specie complures tales casus. Unde

60. *Capitulum sede vacante potest, ac debet, constituere vicarium in spiritualibus et œconomum in temporalibus.* — Resp. II. Loquendo de prima specie hujusmodi casuum, certum imprimis est, quod capitulum Sede vacante possit, imo de facto etiam debeat, constituere vicarium in spiritualibus, et in temporalibus. « Œconomum unum, vel plures fideles, et diligentes, qui rerum Ecclesiasticarum et proventuum curam gerant; quorum rationem ei, ad quem pertinebit, sint reddituri: » prout loquitur, imo et præcipit, concilium Tridentinum, sess. 24. cap. xvi. *de Reform.* atque loquendo de vicario generali in spiritualibus, ex professo dictum fuit supra lib. I. tit. XXVIII. § 3. n. 70. et seqq.

61. *Potestas capituli sede vacante principaliter, residet penes capitulum; exercitium vero ipsius penes vicarium.* — Ubi pariter notandum est conformiter dictis supra cit. tit. XXVIII. n. 72 et 111. quod potestas capituli Sede vacante hactenus explicata, principaliter quidem resideat penes capitulum; nihilominus exercitium ejus, jure sic disponente, existat penes vicarium capitularem, hoc est,

ab eodem capitulo deputatum. Et additur, « deputatum: » nam ante hujus deputationem, quæ debet fieri infra octo dies post mortem episcopi, administratio jurisdictionis residet penes totum capitulum; prout cit. lib. I. tit. XXVIII. n. 111. juncto tit. XI. *De Temporibus ordinationum.* § 5. n. 125. jam dictum fuit.

62. *Capitulum sede vacante, ejusque vicarius, potest a sententia excommunicationis absolvere, quos poterat episcopus.* — Deinde conveniunt doctores, quod capitulum Sede vacante, sive constitutus ab eo vicarius capitularis, possit a sententia excommunicationis a jure, vel ab homine latæ, absolvere eos, quos jure ordinario poterat absolvere episcopus: nisi a Sede apostolica istud fuerit capitulo interdictum. Textus est expressus in cap. un. *de Majoritat. et obed.* in 6. Ubi Glossa, v. *Juris.* istud intelligit de quacunque excommunicatione Papæ non reservata: atque, v. *Hominiis*, hoc ipsum sentit de excommunicatione lata per episcopum mortuum, aut ejus vicarium, vel delegatum. Et quod hic dicitur excommunicatione, pariter intelligendum est, et quidem a fortiori, de aliis censuris; dummodo absolutio detur servatis de jure servandis, ac præsertim præstita satisfactione parti læsæ.

63. *Potest etiam ferre censuras. Atque excommunicationem promulgare ad finem revelandi bona deperdita.* — Ampliatur hoc ipsum ad potestatem ferendi censuras. Licet enim in cit. cap. un. *de Majoritat. et obed.*, sola fiat mentio de potestate absolvendi, idem tamen de potestate ferendi censuras, passim intelligunt interpretes, arg. can. *Verbum de pœnit.* dist. 1. ibi: « Dominus par jus et solvendi esse voluit, et ligandi, qui utrumque pari conditione permisit. » Idipsum apertius habetur c. *Ab abolendam.* § 1. *de Hæretic.* ac notat Glossa, c. *His quæ.* v. *Pro bono pacis, de Majoritat. et obed.* generaliter inferens, quod capitulum Sede vacante possit judicare, absolvere, excommunicare. Fagnanus, eod. c. *His quæ.* n. 49. asserens, in tenere omnes; dummodo excipiatur anathematizatio, seu sollemnis excommunicatio, de qua can. *Debent.* 11. q. 3; Federicus de Senis, concl. 40. a princip. card. Tuschus, litt. c. concl. 56. n. 23; Barbosa, part. III. *de Offic. et potest. episc.*, allegat. 96. n. 10. rationem reddens: quia ad capitulum Sede vacante transeunt omnia, quæ sunt jurisdictionis necessariæ: ut est potestas excommunicationis